

Oscar Romero, bisbe, amic dels pobres i màrtir

Dc, 24/03/2010 per Catalunya Religió

24 de març del 1980. Són les 17.30 i Mons. Oscar Arnulfo Romero, arquebisbe de San Salvador, celebra una eucaristia a la capella de l'hospital per a malalts de càncer la Divina Providència, en sufragi de Sara de Pinto, de la família a la qual pertanyia El Independiente (un dels pocs diaris nacionals no alineats amb els interessos de l'oligarquia). En l'homilia en record de «doña Sarita», com l'anomena Mons. Romero, lloa la difunta per haver lliurat la seva vida pel proïsme, per la justícia, per la dignitat humana. «Unim-nos, doncs, íntimament en fe i esperança a aquest moment de pregària per doña Sarita i per nosaltres.» Van ser les darreres paraules de l'arquebisbe. Poc després, mentre prepara els corporals, un tret d'un franc tirador abat Mons. Romero. Els fidels, aterrits, es llencen a terra. Passats els primers instants d'horror, s'aixequen per auxiliar el prelat, estès en un bassal de sang. Encara respira. Les ferides no han tocat òrgans vitals, però la bala que li ha explotat al pit és de fragmentació. Mons. Romero arriba a l'hospital amb vida, però mor poc després per hemorràgia interna.

Han passat 30 anys des d'aquest assassinat, i la figura de Mons. Oscar Arnulfo Romero continua molt viva; especialment en el poble salvadorenc, que el considera un sant. En aquestes tres dècades s'ha escrit molt sobre Mons. Romero. En alguns casos, s'ha intentat distorsionar la seva persona i convertir-lo en allò que no era. A l'arquebisbe de San Salvador li va tocar viure una època molt difícil en un país sacsejat per la violència, el terror i la injustícia. A Mons. Romero no el movien interessos polítics, i no dubtava a denunciar els extremismes, ja fossin d'esquerres o de dretes. El motor de Mons. Romero era l'Evangelí, per coherència evangèlica va fer una opció preferencial pels pobres, va condemnar les estructures d'injustícia que oprimien el poble i va arribar fins a les últimes conseqüències per ser un profeta de la justícia i de la pau. Romero sabia que el seu servei a Déu i el compromís que se'n derivava li podia costar la vida. Tenia por, no ho negava. «Em costa acceptar una mort violenta que, en aquestes circumstàncies, és molt possible», deia el 25 de febrer del 1980. Això no obstant, estava disposat a donar la vida: «Les circumstàncies desconegudes es viuran amb la gràcia de Déu. Ell va assistir els màrtirs i, si cal, el sentiré molt proper en lliurar-li el meu darrer sospir. Però més valuós que el moment de morir és lliurar-li tota la vida i viure per a ell.»

Actes commemoratius

El Salvador viu de manera intensa els trenta anys de l'assassinat de Mons. Romero. L'Assemblea Legislativa del país salvadorenc va aprovar un decret que estableix el 24 de març com a «Dia de Monsenyor Oscar Arnulfo Romero i Galdámez», amb el vistiplau de l'Església catòlica. L'actual arquebisbe de San

Salvador, Mons. José Luis Escobar, ha assenyalat que «estem molt contents i molt agraïts amb l'Assemblea. No ho veiem com una acció política sinó més aviat com una acció nacional. El decret té validesa nacional i ens sembla molt positiu que es faci aquest reconeixement a Mons. Romero. S'ho ben mereix».

El 15 d'agost de l'any passat (data en què Mons. Romero hauria fet 92 anys) l'Església catòlica salvadorenca va posar en marxa un ampli programa d'activitats commemoratives amb el lema «Monsenyor Romero, esperança de les víctimes», que ha inclòs el congreso teològic Als 30 anys del martiri de Monsenyor Romero: conversió i esperança, conferències, marxas, pelegrinatges, celebracions litúrgiques, emissió desegells postals amb la seva imatge, la difusió d'una novel·la per la ràdio, l'exhibició de materials fílmics i la tradicional Vetlla de la Llum, entre altres actes. Com indicava la Fundació Romero en un comunicat, «celebrar Mons. Romero és portar al present la seva crida a la transcendència, al rebuig als nous ídols que sotgen la societat actual, a assumir la nostra fe amb una profunda dimensió històrica i a veure en els nous i antics rostres de l'exclusió el rostre de Déu».

Però les celebracions, com tots els anys que es rememora el seu assassinat, han traspasat les fronteres del Salvador. Des de l'any 1993 el Moviment Juvenil Missioner de les Obres Missionals Pontifícies d'Itàlia dedica el 24 de març a recordar tots els missioners assassinats al món, amb una jornada de pregària i de dejuni. Aquesta iniciativa s'ha estès a moltes diòcesis d'arreu del món i a diverses institucions religioses que organitzen actes especials per recordar els seus missioners assassinats i, juntament amb ells, tots els qui han vessat la seva sang per l'Evangelí.

Enguany el lema triat és una expressió del mateix Romero, «La meua vida us pertany». Per a Gianni Cesena, director nacional de les Obres Missionals Pontifícies italianes, «en la llavor de Romero, com en la dels màrtirs cristians antics i contemporanis, tota comunitat cristiana ha recuperat sobretot el significat profund de la vida segons l'Evangelí i, en moltes ocasions, el valor d'una memòria activa, capaç de seguir el camí amb un impuls més gran».

Homenatge a Barcelona

La Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) també va voler afegir-se a aquests actes commemoratius en record de l'arquebisbe de San Salvador. Així, el 10 de març va organitzar una jornada en el 30è aniversari de l'assassinat de Mons. Romero amb la participació de Mn. Jaume Aymar, director de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel; Xavier Alegre, jesuïta, professor de la FTC i de la Universitat Centreamericana (UCA) de San Salvador, i el Dr. Armand Puig, degà de la FTC. En aquesta jornada es va analitzar la figura de Mons. Romero sota tres aspectes: bisbe, amic dels pobres i màrtir.

El primer a prendre la paraula va ser Mn. Aymar, que va fer el retrat de Mons. Oscar Romero com a home d'Església. Quan l'arquebisbe de San Salvador va ser assassinat, Mn. Jaume Aymar era alumne de primer de Teologia i va recordar que TVE va tornar a emetre l'entrevista que van fer a Romero quan va passar per Espanya tornant de Roma. Mons. Romero havia estat a la Ciutat Eterna l'abril del 1979 per a la beatificació del pare Coll. Llavors Mons. Romero va haver d'abandonar Espanya precipitadament perquè li van arribar notícies de

l'anomenada «matança de la catedral».

A l'entrevista de Televisió Espanyola, el periodista preguntava a Mons. Romero si havia estat amenaçat de mort, a la qual cosa l'entrevistat va contestar: «Tan cert com que ja m'han matat quatre sacerdots de l'arxidiòcesi. (...) M'han vist ja en quatre ocasions anant als camins, a un suburbi, a un hospital, a recollir-ne els cadàvers per traslladar-los a la seva parròquia i vetllar-los durant unes hores amb els seus feligresos. No desitjo que cap bisbe del món passi per una situació com aquesta. I davant dels seus cadàvers màrtirs, que no feien més que emparentar-nos amb els milers de morts del nostre país, morts violentament també, no em venia altra idea que continuar amb els seus testimoniatges, amb la seva esperança en un no llunyà alliberament de l'odi i la misèria al meu país.»

Mn. Jaume Aymar també va fer referència a l'audiència que Mons. Romero va tenir amb Joan Pau II i que es va esmentar a l'entrevista. L'arquebisbe va assenyalar: «A mi m'ha escoltat el Sant Pare molt atentament i dono gràcies a Déu d'haver pogut informar-lo personalment. Però he pogut adonar-me que al Vaticà tenen altres informacions no tan sols sobre la tristíssima realitat salvadorenca, sinó també sobre la realitat llatinoamericana. He de reconèixer que a Roma jo em trobava com aïllat aquests dies.»

El director de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel reconeixia parlar amb emoció sobre Mons. Romero, i va destacar que l'arquebisbe es va fer famós per la seva predicació en defensa dels drets humans. Com a home d'Església, Mn. Aymar va posar en relleu la tasca pastoral que va realitzar Oscar Romero com a sacerdot durant 20 anys: va impulsar els moviments apostòlics com ara la Legió de Maria, els Cavallers de Crist o els Cursets de Cristiandat; va desenvolupar obres socials com ara Alcohòlics Anònims o Càritas. Va promoure la construcció de la catedral de Sant Miquel i va afavorir la devoció a la Mare de Déu de la Pau. «Era un sacerdot dedicat a la pregària i a l'activitat pastoral. Mentrestant el país vivia un caos polític: se succeïen els cops d'estat i el poder sempre quedava en mans de militars.»

Rosa María Jané Chueca. Fragments del text publicat a [Catalunya Cristiana](#).